



Vlaams
Parlement

vergadering **C326**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en
Toerisme

van 15 juni 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de nieuwe regering van Catalonië en de oproep tot gratie voor de veroordeelde Catalaanse leiders – 3665 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de relaties met Catalonië na de verkiezingen – 3800 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de onderhandelingen tussen Zwitserland en de Europese Unie – 3666 (2020-2021)	8
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de spionage door de Amerikaanse geheime dienst NSA via Deense internetkabels – 3732 (2020-2021)	12
VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de hervorming van de Schengenzone – 3842 (2020-2021)	15
VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het toenemende wapenbezit in Vlaanderen en de interfederale samenwerking inzake het wapenbeleid – 3844 (2020-2021)	18
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de ontmoeting van de minister-president met de Wit-Russische ambassadeur – 3868 (2020-2021)	21
VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de levering door Vlaamse bedrijven van onderdelen voor het Turkse transportvliegtuig A400M – 3900 (2020-2021)	24
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de intra-Belgische verdeling van het Just Transition Fund – 3856 (2020-2021)	27

VRAAG OM UITLEG van Kristof Slagmulder aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de nieuwe regering van Catalonië en de oproep tot gratie voor de veroordeelde Catalaanse leiders
– 3665 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de relaties met Catalonië na de verkiezingen
– 3800 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister-president, op de valreep van nieuwe verkiezingen zijn de drie Catalaanse partijen die voorstander zijn van Catalaanse onafhankelijkheid, erin geslaagd een nieuwe Catalaanse regering te vormen. Dat werd aangekondigd op 17 mei. Deze nieuwe Catalaanse regering zal worden geleid door Pere Aragonès van de ERC.

De drie regeringspartijen zijn het eens over het doel dat ze willen bereiken, namelijk onafhankelijkheid. Tijdens de regeringsvorming was er heel wat discussie over de manier waarop ze dat willen bereiken. In de teksten van het uiteindelijke regeerakkoord wordt alleszins een nieuw onafhankelijkheidsreferendum opgezet, op voorwaarde dat de Spaanse regering in Madrid daarmee instemt. Daarmee lijkt een herhaling van het referendum in 2017 dat Madrid als ongrondwettelijk beschouwde, niet tot de opties te behoren.

Onlangs raakte ook bekend dat de Spaanse premier Pedro Sánchez overweegt om de twaalf Catalaanse leiders die in 2017 werden veroordeeld voor het organiseren van het onafhankelijkheidsreferendum, gratie te geven. Op deze manier lijkt een voorzichtige eerste stap richting een meer volwassen houding vanuit Madrid gezet te zijn, al blijft dat natuurlijk afwachten.

Minister-president, hebt u de nieuwe Catalaanse regering al gefeliciteerd en contact opgenomen met uw nieuwe Catalaanse ambtsgenoot?

Plant u nog een uitgebreid overleg te plegen met de nieuwe Catalaanse president Aragonès? Zo ja, wanneer zou dit plaatsvinden en wat wilt u concreet bespreken?

Zult u er bij de Spaanse regering nogmaals op aandringen de twaalf veroordeelde Catalaanse leiders gratie te verlenen?

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, we weten inderdaad dat er in februari verkiezingen plaatsvonden in Catalonië. Deze verkiezingen kwamen er na de afzetting van de Catalaanse minister-president Quim Torra, die u zelf nog hebt ontmoet in Barcelona. Iedereen weet dat de geschiedenis van Catalonië er een is waarbij diverse Catalaanse autoriteiten stelselmatig werden afgezet doorheen de geschiedenis, onder Franco, maar ook later. In zijn afscheidsrede noemde minister-president Torra zijn afzetting een staatsgreep. U zult zich herinneren dat dat ging over het feit dat hij een spandoek had uitgehangen aan overheidsgebouwen. Daarvoor is de minister-president Quim Torra afgezet door de Spaanse – ik zou bijna zeggen – ‘bezetter’. Hij riep de Catalanen op om de verkiezingen te zien als een nieuwe volksraadpleging over de onafhankelijkheid van Catalonië. “Het wordt

kiezen tussen de Spaanse monarchie of de Catalaanse Republiek”, aldus de afgezette minister-president.

Na de overwinning van de onafhankelijkheidspartijen, ditmaal zowel in zetels als in stemmen, duurden de onderhandelingen meer dan drie maanden. Net voor de deadline – anders hadden de Catalanen opnieuw naar de stembus moeten gaan volgens de kieswet – werd een coalitieregering op de been gebracht. U weet dat die zeer uiteenlopend is, met de linkse republikeinen van de ERC, de centrumrechtse liberale partij van Carles Puigdemont, Junts per Catalunya, met gedoogsteun van de uiterst linkse partij CUP. De ERC levert de nieuwe minister-president met Pere Aragonès. De nieuwe regering maakte al duidelijk dat men een nieuw onafhankelijkheidsreferendum wil organiseren. De exacte modaliteiten zijn voorlopig nog iets minder duidelijk.

De Catalaanse kwestie heeft de relaties tussen ons land en Spanje geen goed gedaan. Vlaanderen heeft heel duidelijk stelling genomen tegen het geweld op vreedzame Catalaanse stemgerechtigden en activisten. Dat mogen we nooit vergeten. Iedereen zal zich de beelden herinneren van de Guardia Civil, die belette dat men een stem zou uitbrengen, die geweld heeft gebruikt tegen mensen die hun stem wensten uit te brengen. Iedereen zal zich ook de beelden van verzet herinneren, waarbij mensen die wensten te stemmen, telkens hun handen omhoog staken om te tonen dat zij absoluut geen geweld wensten te gebruiken. Er kwamen ook politieke processen. Nu zitten er nog een twaalfstal politici en activisten in de gevangenis, ondertussen al meer dan drie jaar. Er zijn ook dramatische verhalen van voormalige politici, van wie eigendommen in beslag genomen zijn, de woning in beslag genomen is, rekeningen in beslag genomen zijn of verbeurd verklaard zijn, omdat ze nog maar gedurfd hebben, ook in het verleden, om aan politieke actie te doen. Er zijn dus politieke processen en er zijn buitenproportionele gevangenisstraffen voor het organiseren van een referendum, wat wij hier ook met een resolutie veroordeeld hebben.

Iedereen herinnert zich ook dat Spanje reageerde op een resolutie van dit parlement en op uitspraken van voormalig parlamentsvoorzitter Peumans met onder meer het intrekken van het diplomatieke statuut van de Vlaamse diplomaat in Madrid.

De vorige Federale Regering nam destijds ook duidelijk stelling in tegen het Spaanse optreden tegenover de Catalanen. Die houding lijkt nu stilaan te wijzigen. Op 2 juni werd er namelijk een memorandum van overeenstemming getekend tussen de Belgische en Spaanse ministers van Buitenlandse Zaken om de relaties tussen België en Spanje te verbeteren. Tijdens het daaropvolgende diner zou er tussen de federale Belgische minister en de Spaanse minister ook gesproken zijn over de Catalaanse kwestie.

Naar aanleiding van de recente Catalaanse verkiezingen en het aanhalen van de relaties tussen het federale niveau en Madrid, heb ik voor u de volgende vragen, minister-president. Wat is uw reactie op de vorming van een nieuwe Catalaanse regering? Hebt u contact gehad met de nieuwe minister-president in Catalonië? Hoe kijkt u naar een mogelijk nieuw Catalaans onafhankelijkheidsreferendum? U weet dat dat ter sprake komt. En we horen uiteraard ook geruchten uit Schotland.

Hoe ziet u de relaties tussen de Catalaanse en de Spaanse regering evolueren? Zijn daar gesprekken mogelijk? U weet dat wij geijverd hebben voor een bemiddeling, zo mogelijk door de Europese Unie. Men kan niet met het vingertje wijzen wanneer er iets gebeurt buiten Europa, in Wit-Rusland, of wanneer er iets gebeurt in Hongarije of Polen, maar de ogen sluiten wanneer er iets gebeurt in Spanje.

Wat is uw reactie op het recent ondertekende ‘memorandum of understanding’ tussen de Belgische en de Spaanse minister van Buitenlandse Zaken? Werd de

intrekking van het diplomatieke statuut van onze Vlaamse diplomaat besproken? Hebt u daar weet van? Wat is de huidige status van onze Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging in Madrid? Ziet u daar verandering – verbetering – in komen in de toekomst? Hebt u hierover contact gehad met de federale minister van Buitenlandse Zaken?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Goedemiddag, ik was blij te vernemen dat de nieuwe Catalaanse regering is gevormd en heb mijn felicitaties intussen overgebracht aan de nieuwe president van de Generalitat, Pere Aragonès.

In mijn felicitatiebrief aan Pere Aragonès heb ik er bij hem op aangedrongen om elkaar zo snel mogelijk te ontmoeten, hetzij in Vlaanderen, hetzij in Catalonië. Ik zou graag zo snel mogelijk met Pere Aragonès overleggen, maar ook met vicepresident Jordi Puigneró. Vooreerst is het goed om weten hoe de nieuwe Catalaanse regering de bestaande delicate en moeilijke politieke situatie met de Spaanse centrale staat denkt te ontmijnen, en tegelijkertijd het recht op zelfbeschikking van het Catalaanse volk maximaal te verdedigen.

Bovendien hebben Vlaanderen en Catalonië een werkprogramma lopen dat we volgend jaar zullen vernieuwen en actualiseren. Onder meer digitalisering zal in de samenwerking tussen Vlaanderen en Catalonië steeds belangrijker worden. Vicepresident Puigneró is daar in de Catalaanse regering verantwoordelijk voor – in de vorige Catalaanse regering trouwens ook. Vandaar dat ik graag met hem wil overleggen over hoe we de komende maanden en jaren samen te werk zullen gaan. Een concreet overleg staat nog niet ingepland. De diensten overleggen daarover; het zal niet lang op zich laten wachten.

Een nieuw Catalaans onafhankelijkheidsreferendum is volgens mij de enige juiste manier om te weten te komen of de Catalaanse bevolking haar zelfbeschikkingsrecht volledig wil uitoefenen. De nieuwe Catalaanse president Aragonès en Oriol Junqueras geven expliciet aan dat hun partij ERC geen unilateraal georganiseerd referendum meer voorstaat. De andere regeringspartij, Junts per Catalunya, en de antisysteempartij CUP, die de Catalaanse regering steunt, willen die unilaterale weg niet uitsluiten.

De federale Spaanse PSOE-Podemos/Unidas-regering van Pedro Sánchez beseft volgens mij terdege dat het Catalaans conflict een politieke oplossing nodig heeft. De grote vraag is of de rechtse en extreemrechtse partijen in Spanje – namelijk Partido Popular, Vox en Ciudadanos – het verzuurde politieke klimaat in Spanje verder tot het uiterste zullen drijven met hun verzet tegen een politieke oplossing.

Een andere belangrijke factor is het gerecht. Laat ons voorzichtig stellen dat het Spaanse gerecht zich in de Catalaanse kwestie erg rigoureuus heeft opgesteld zonder enige flexibiliteit en begrip voor de Catalaanse verzuchtingen. De regering-Sánchez is zich daar ook van bewust maar heeft tot nog toe weinig of geen werk gemaakt van de aangekondigde wetswijzigingen die hierin op lange termijn verandering zouden kunnen brengen.

Ik heb al sedert 2019 herhaaldelijk voorgesteld aan de Spaanse ambassadeur in Brussel om elkaar te ontmoeten. Na mijn laatste brief in maart aan de ambassadeur wordt momenteel bekeken hoe een ontmoeting kan plaatsvinden. Dat is een zeer moeizaam proces.

Gelukkig ziet het ernaar uit dat de regering-Sánchez wel beseft dat ze eindelijk iets aan deze aberrante situatie moet doen. Dit is een Europees land onwaardig. Vanzelfsprekend zal ik in mijn contacten blijven aandringen op de vrijlating en de gratieverlening van de twaalf gevangen Catalaanse leiders.

In ons staatsbestel heeft elk bestuursniveau zijn autonomie. De Belgische overheid mag voor haar bevoegdheden 'memoranda of understanding' of 'letters of intent' of andere overeenkomsten sluiten. De deelstaten mogen dat ook voor hun bevoegdheden. Het heeft mijns inziens niet veel zin om commentaar te geven over de bevoegdheden van het andere niveau. Ik zou dat vice versa ook niet echt appreciëren.

Ik weet niet precies wat de ministers van Buitenlandse Zaken besproken hebben. De Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging in Madrid is nog altijd vacant of onbemand, omdat de Spaanse overheid een diplomatieke vertegenwoordiger van Vlaanderen geen diplomatiek statuut wil toekennen. Die toestand is niet veranderd sinds oktober 2018. In die omstandigheden heeft het geen zin om een nieuwe vertegenwoordiger naar Madrid te sturen.

Ik heb hierover geen overleg gehad of gepland met de federale minister van Buitenlandse Zaken. Het kalf ligt gebonden aan de Spaanse kant. Ik heb de afgelopen maanden verscheidene keren geprobeerd om de Spaanse ambassadeur te spreken. En indien dit zou lukken op een manier die aanvaardbaar is, zal ik dit onderwerp zeker ter sprake brengen. Wanneer ik als minister-president een onderhoud vraag met de Spaanse ambassadeur, dan valt een telefoongesprek, of zoiets, niet onder het soort onderhoud dat ik voor ogen heb. Ziedaar mijn antwoorden op de vragen, voorzitter.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Dank u wel, minister-president, voor uw antwoord. Ik onthoud vooral dat er zo snel mogelijk een ontmoeting zal komen. Ik vind het ook goed dat u voorstander bent van dat referendum, als dat er zal komen. Ik hoop ook dat er snel duidelijkheid komt in verband met de ontmoeting met de Spaanse ambassadeur.

Ik blijf het wel hemeltergend vinden dat de Europese Unie niet bereid is om een faciliterende rol op zich te nemen in het Catalaans-Spaans conflict. Men blijft beweren dat het een interne Spaanse kwestie betreft. Deze dubbele moraal van de EU is en blijft dan ook hypocriet, zeker als we zien hoe de EU zich opstelt in andere kwesties. Collega Vanlouwe had daar al naar verwezen. Ik hoop dan ook dat u de houding van de EU vanuit de Vlaamse Regering aan de kaak zult blijven stellen.

Wat de gratie voor de Catalaanse gevangenen betreft: de Spaanse regering zal daarover in de komende weken een beslissing nemen. Eergisteren was er tegen het verlenen van gratie een grote betoging in Madrid. Ook het Spaanse Hooggeerechtshof heeft de gratie eerder al afgeraden, omdat de Catalaanse gevangenen tot op heden zagezegd nog geen berouw tonen. Op die manier lijkt het alsof het streven naar onafhankelijkheid een misdaad zou zijn, wat toch te gek is voor woorden. De strijd voor onafhankelijkheid is een legitieme strijd, en daar is niets mis mee. De aanbeveling van de rechtbank is niet bindend, en ik ben dan ook benieuwd welke beslissing de Spaanse regering uiteindelijk zal nemen. De gratie mag natuurlijk ook geen chantagemiddel worden om de strijd voor onafhankelijkheid en een nieuw referendum in de kiem te smoren.

Minister, we konden ook vernemen dat uw federale collega Wilmès de relaties tussen Spanje en België nieuw leven wil inblazen, en dat 'de Catalaanse bladzijde zou worden omgedraaid'. Ze zei onder andere dat de Catalaanse kwestie bepaalde zaken moeilijker maakt in de relatie tussen België en Spanje. Moeten we ons over deze uitspraak geen zorgen maken, minister-president? Ik denk niet dat Wilmès het onafhankelijkheidsstreven van Catalonië – of van eender welk volk – genegen is. Kunt u zeggen of er fundamentele verschillen zijn tussen het standpunt van de Belgische en de Vlaamse regering in deze kwestie? Wat verstaat u onder 'het om draaien van de Catalaanse bladzijde' door de Belgische en Spaanse regering, en

hebt u daarover al contact gehad met uw federale collega, of bent u van plan om daarover nog contact op te nemen? Dank u wel.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u wel voor uw antwoord, minister-president. Ik denk wel dat Vlaanderen en Catalonië – zoals u daarnet hebt aangehaald – op het vlak van digitalisering voortrekkers kunnen zijn in Europa, en dat we daar waarschijnlijk wel verder staan dan andere deelstaten en andere regio's. Ik vind het ook wel goed dat u snel contact gaat opnemen met de nieuwe minister-president, om af te stemmen, en onze banden aan te halen.

Ik betreur het ten zeerste dat Spanje een dergelijke houding blijft aannemen. Er zijn buitenproportionele veroordelingen, buitenproportioneel geweld. Het is een lidstaat van de Europese Unie, en ik stel vast dat Spanje eigenlijk de houding aanneemt dat de gemakkelijkste manier om een probleem op te lossen erin bestaat het probleem gewoon te ontkennen, te doen alsof het niet bestaat. Ze willen geen overleg met u. Tegelijk werd ook vanuit onze commissie meermaals de vraag gesteld aan de Spaanse ambassadeur om te komen, en ook dat werd, in de vorige legislatuur, meermaals geweigerd. Informele gesprekjes, of telefoontjes, waren mogelijk, maar vooral geen openbare zitting. Dan denk ik: men durft het debat niet aan te gaan.

De enige bedenking of vraag die ik nog heb, is of de mogelijkheid bestaat dat u zou kunnen spreken met uw collega, federaal minister Wilmès, en anderzijds of u zich toch niet eens zou kunnen richten tot de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie, Josep Borrell. Hij reist wereldwijd en zeker aan de grenzen van Europa rond, om wat er in Wit-Rusland of Rusland gebeurt, aan de kaak te stellen. Misschien kan hij eraan herinnerd worden dat er onder de ogen van de Europeanen iets aan het gebeuren is. Twaalf mensen zitten al drie jaar in de gevangenis. Daarover blijven deze Europese Commissie en deze Europese instellingen zwijgen. Ik vind dat hemeltergend. Ik vind het verschrikkelijk voor die mensen, maar ook voor de zovele Catalanen die lange tijd, gedurende weken, op straat zijn gekomen om die vrijlating te eisen en die binnen Europa eigenlijk geen gehoor hebben gekregen. Dat is mijn bijkomende vraag: kan daar initiatief worden genomen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik dank u voor de bijkomende opmerkingen. Ik ben, en de Vlaamse Regering is op geen enkele manier gebonden door de contacten of engagementen die mevrouw Wilmès inzake de Catalaanse kwestie met de Spaanse regering aangaat. In foro interno, in foro externo. Het is niet omdat mevrouw Wilmès de banden met Spanje wil aanhalen en eventueel – ik weet dat niet, hé – het geweer van schouder wil veranderen in de Catalaanse kwestie, dat dat ons bindt. Ik heb een aantal unaniem goedgekeurde resoluties in het Vlaams Parlement rond de Catalaanse kwestie. Dat is mijn richtlijn. Die richtlijn zal niet door federale weet ik veel welke interventies ook maar enigszins wijzigen.

Als ik met mevrouw Wilmès spreek, zal dat puur een informatieve vraag zijn. Want 'in foro interno, in foro externo' geldt natuurlijk ook voor de federale overheid. Maar ik wil mevrouw Wilmès wel vragen wat er precies is besproken en welke posities er daarbij werden ingenomen. Maar dat is echt geen vraag om daarmee onze positie te veranderen.

Mijnheer Vanlouwe, hetzelfde geldt voor de contacten met de heer Borrell op dat vlak. Als ik goed ben ingelicht, is de heer Borrell verantwoordelijk voor het buitenland buiten Europa. Dit is een inter-Europese aangelegenheid. Ik heb toch wel af en toe contacten met de voorzitter van de Europese Raad. Dat is een kwestie die

op dat niveau moet worden aangekaart. Want dit is volgens mij een interne Europese aangelegenheid en niets voor een diplomatieke vertegenwoordiger. Ik zou niet willen dat de buitenlandminister van Europa moet inbinden in zijn contacten buiten Europa, met Rusland en andere, omdat we intern in Europa de zaken niet geregeld krijgen. Dat is natuurlijk moeilijk aan elkaar te knopen.

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw bijkomend antwoord. Ik dank u ook voor de vraag die u aan uw collega Wilmès zult stellen. Ik ben alleszins benieuwd naar het antwoord.

Ik hoop dat in Spanje het gezond verstand snel zal terugkeren, dat die Catalaanse gevangenen zo snel mogelijk zullen worden vrijgelaten en dat men in Spanje in deze kwestie een volwassen houding zal aannemen. Dit wordt vervolgd. We blijven deze kwestie alleszins verder mee opvolgen.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u. Ik heb geen bedenking meer ten aanzien van u.

Ik hoop dat iedereen beseft hoe broos een democratie kan zijn, wanneer men opkomt voor zijn overtuiging. Binnen de Europese lidstaat Spanje zitten op dit ogenblik twaalf mensen in de gevangenis. Hun eigendommen en goederen worden verbeurd verklaard omdat zij trachten uit te voeren wat de kiezers van hen verwachten en wat leeft binnen de bevolking. Ik hoop dat iedereen bijzonder goed beseft dat dit niet alleen in bepaalde dictaturen in Zuid-Amerika, Afrika, Azië of China gebeurt, maar dat dit gebeurt in landen waar wij allemaal ooit wel eens op vakantie zijn geweest. Ik hoop dat iedereen beseft hoe ernstig de situatie is voor die betrokken families, die betrokken politici.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de onderhandelingen tussen Zwitserland en de Europese Unie – 3666 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): De diplomatieke relaties tussen de Confoederatio Helvetica (CH) en de Europese Unie bevinden zich beneden het vriespunt. De relaties tussen beide, vooral op het vlak van handel, worden momenteel geregeld door een 120-tal sectorspecifieke bilaterale akkoorden die soms al 50 jaar oud zijn.

Om tot een modernisering en vereenvoudiging te komen, onderhandelden de twee over een allesomvattend raamakkoord over het juridische kader voor toegang tot de Europese eengemaakte interne markt. Na een bezoek van Europees Commissievoorzitter von der Leyen in april, heeft de Zwitserse federale Raad in Bern nu duidelijk gemaakt dat het niet van plan is om dit raamakkoord uit 2018 te ratificeren. De Europese Commissie reageerde teleurgesteld op die beslissing die de Zwitserse president Parmelin op 26 mei aankondigde.

De meningsverschillen tussen Bern en Brussel lijken onoverkomelijk en de vergelijking met de Brexit is natuurlijk snel gemaakt. De Zwitsers willen niet weten van de Europese

voorstellen inzake staatssteun, evenmin van het vrij verkeer van mensen, het sociaal statuut van EU-werknemers in Zwitserland en een rol voor het Europese Hof van Justitie. De Commissie op haar beurt wil hier niet van afwijken en verwacht dat Zwitserland bijdragen aan de Europese subsidiefondsen voor arme EU-lidstaten blijft storten. De impasse lijkt dan ook onoplosbaar.

Minister-president, wat is uw standpunt met betrekking tot deze afgesproken onderhandelingen?

Kunt u ook toelichting geven over dat raamakkoord uit 2018 dat nu naar de prullenbak wordt verwezen?

Wat waren in dit raamakkoord de mogelijke economische voordelen voor Vlaanderen? Wat dreigen onze Vlaamse bedrijven, exporteurs, maar ook consumenten nu met het afspringen van de onderhandelingen te verliezen?

Wat zijn de consequenties op het gebied van bijvoorbeeld onderzoeksprogramma's waarin zowel Vlaamse als Zwitserse spelers actief zijn? Ik herinner mij dat er samenwerkingen zijn tussen universiteiten. Zo werken de universiteit van Leuven en die van Zurich goed samen.

Zal Vlaanderen de bilaterale contacten met Zwitserland aanhalen wanneer blijkt dat de relaties via de Europese Unie uiterst moeilijk verlopen? En ziet u op bepaalde beleidsdomeinen kansen om bilateraal tot samenwerking te komen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Vanlouwe, ik geef eerst mijn reactie op de huidige stand van zaken. De EU en Zwitserland zijn op vele vlakken nauwe partners: economisch, maar ook op het gebied van onderzoek en innovatie.

Ik betreur de beslissing van de Zwitserse regering om de onderhandelingen over de institutionele kaderovereenkomst stop te zetten. Ik hoop uit de grond van mijn hart dat er nog een oplossing kan worden gevonden voor de drie omstreden punten: de staatssteun, de bescherming van de Zwitserse lonen – de zogenaamde flankerende maatregelen – en het vrij verkeer van personen.

Wat stond er zoal in dat raamakkoord? De relaties tussen de EU en Zwitserland worden geregeld in meer dan honderd bilaterale akkoorden. Dat heeft geleid tot een verregaande economische en sociale integratie. Er ontbreken echter overkoepelende regels voor deelname van Zwitserland aan de interne markt van de EU. Hierdoor is er een gebrek aan juridische homogeniteit, is er juridische onzekerheid en is er een ongelijke behandeling van economische actoren. Daarom werden in 2014 onderhandelingen opgestart over een kaderovereenkomst met overkoepelende regels.

In november 2018 kwamen Zwitserland en de Europese Commissie op technisch niveau tot overeenstemming over een ontwerptekst. Die bevat gemeenschappelijke regels inzake een gelijk speelveld en een geschillenbeslechting van toepassing op toekomstige overeenkomsten inzake markttoegang en op vijf bestaande overeenkomsten.

Dat gaat dan over het vrije verkeer van personen, de wederzijdse erkenning, luchtvervoer, weg- en spoorvervoer en landbouwproducten. In juni 2019 deelde de Zwitserse regering aan de Commissie mee dat ze niet akkoord kon gaan met de ontwerptekst en verdere 'verduidelijkingen' verlangde over de drie kwesties die ik daarnet vernoemde.

De Commissie stelde compromissen voor die zo goed mogelijk tegemoetkwamen aan de Zwitserse zorgen, zonder dat er afgeweken werd van de basisprincipes van de interne markt. Dat was blijkbaar onvoldoende voor de Zwitserse regering, die op 26 mei unilateraal heeft beslist om de onderhandelingen stop te zetten.

Welke economische voordelen zitten vervat in dit raamakkoord en wat kunnen de gevolgen zijn? Eerst en vooral is het belangrijk om te vermelden dat de bestaande akkoorden met Zwitserland van toepassing blijven. Die honderd akkoorden blijven van toepassing. Dat wil dus ook zeggen dat handel drijven met Zwitserland niet moeilijker zal worden door het uitblijven van een raamakkoord. Vlaamse exporteurs en consumenten verliezen dus niets ten opzichte van de huidige situatie. De bedoeling was juist om zaken nog te vereenvoudigen. Maar er wordt dus ook niets gewonnen zonder akkoord. Bijvoorbeeld zal voor de handel in landbouwgoederen een harmonisering van etiketteringsregels uitblijven. Dat betekent dat vooral kmo's nog steeds minder geneigd zullen zijn om landbouwproducten in of uit te voeren.

Wat zijn de consequenties voor de onderzoeksprogramma's? Zwitserland en de EU hebben een lange traditie van succesvolle samenwerking op het gebied van onderzoek en innovatie. Het is momenteel geassocieerd met Horizon 2020, het EU-kaderprogramma voor onderzoek en innovatie. Het is nog onduidelijk of en hoe de associatie met het volgende kaderprogramma zal gebeuren. Maar zelfs zonder associatie kunnen Zwitserse actoren deelnemen aan het programma. De Zwitserse deelnemer is dan wel verantwoordelijk voor de financiering van de eigen kosten. Als Zwitserland snel duidelijkheid kan verschaffen dat Zwitserse spelers financiële ondersteuning zullen ontvangen via Zwitserse kanalen, net zoals het Verenigd Koninkrijk doet sinds de Brexit, is de inschatting dat sterke Zwitserse spelers hun weg naar het kaderprogramma zullen blijven vinden.

Zwitserse spelers waren of zijn betrokken in projecten ter waarde van 22,7 procent van de middelen die Vlaanderen uit Horizon 2020 haalt. Life sciences en ICT zijn belangrijke domeinen van samenwerking. 22,7 procent lijkt een indrukwekkend cijfer, maar het zegt niets over de intensiteit van de samenwerking tussen Vlaamse en Zwitserse partners. Horizonprojecten bestaan immers uit meerdere actoren uit meerdere landen. Het is dus zeer moeilijk om in te schatten of de Zwitserse deelname in het project essentieel was voor de goedkeuring en een succesvol verloop.

Ik zie niet onmiddellijk nood aan een versterkte bilaterale samenwerking. Zoals ik al aangaf, blijft de huidige samenwerking tussen de Europese Unie en Zwitserland gewoon bestaan. We dreigen weliswaar een belangrijke kans te missen om die samenwerking te verbeteren en te versterken, maar er valt in se niets weg, zoals natuurlijk wel het geval was bij de Brexit. Bovendien hebben we op het gebied van handel en interne markt slechts uiterst beperkte mogelijkheden, aangezien de Europese Unie bevoegd is. Komt daarbij dat de bestaande banden tussen Vlaanderen en Zwitserland goed tot zelfs uitstekend zijn. Zwitserse bedrijven zoals Novartis, Adecco, Schindler en Roche spelen een grote rol in onze economische bedrijvigheid.

Vlaanderen werkt op vele andere terreinen nauw samen met Zwitserland. Zo investeert Vlaanderen aanzienlijk in het Conseil Européen pour la Recherche Nucléaire (CERN). CERN is, zoals u weet, een Europese organisatie die fundamenteel onderzoek doet naar elementaire deeltjes. Voorts kunnen Zwitserse onderzoekers nu al buiten het Horizonprogramma samenwerken met Vlaamse onderzoekers, dankzij de ondersteuning van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO).

Ik heb op dit moment dan ook geen enkele reden om aan te nemen dat onze bilaterale relaties negatief zouden worden beïnvloed door het gebrek aan vooruitgang van de Europese problematiek.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Bedankt, minister-president. U zegt terecht dat u hoopt dat er alsnog een oplossing kan worden gevonden. We hebben ook bij de Brexit gezien dat er een paar crisismomenten nodig waren, maar dat we uiteindelijk tot

een deal zijn gekomen. Ik noteer ook dat de bestaande akkoorden, die 140 die er zouden bestaan, uiteraard van toepassing blijven, maar dat we natuurlijk ook geen vooruitgang hebben en dat we niets winnen zonder een akkoord.

Handel drijven zal uiteraard mogelijk blijven. Er blijft inderdaad discussie over dat vrije verkeer van personen. We begrijpen hoe moeilijk het is, zowel voor de Europese Unie met 27 lidstaten als voor de Zwitserse Confederatie. We kunnen natuurlijk niet ontkennen dat Zwitserland centraal ligt, in het hart van de Europese Unie. Ik heb het altijd vreemd gevonden dat zij geen lid geworden zijn. Maar we zien natuurlijk wat er de voorbije twintig jaar binnen de Europese Unie is gebeurd: een van de sterke partners vertrekt, namelijk het Verenigd Koninkrijk, waarvan het duidelijk is dat een meerderheid van de bevolking het niet langer opportuun achtte om lid te blijven van de Europese Unie. We mogen ook niet vergeten dat andere sterke landen binnen Europa beslisten om niet toe te treden tot de Europese Unie. Iedereen zal zich misschien nog herinneren dat bijvoorbeeld Noorwegen ook heel lange onderhandelingen heeft gevoerd om toe te treden, maar uiteindelijk besliste om niet toe te treden. Ook IJsland, een kleiner land, heeft lange onderhandelingen gevoerd om toe te treden en heeft uiteindelijk beslist om niet toe te treden.

Dan denk ik dat we als Europeanen, en zeker de Europese instellingen, vragen moeten durven te stellen over hoe dit mogelijk is met zo'n succesvol project. Ik ben nog altijd voorstander van die interne markt en van de zaken die we samen kunnen en moeten doen, het vrije verkeer, de verdieping van de interne markt. Maar de Europese instellingen moeten zich toch vragen durven te stellen, als we zien dat een bredere samenwerking over een raamakkoord met de Zwitserse Confederatie niet mogelijk is, als Noorwegen weigert om toe te treden, als IJsland weigert om toe te treden, als we de Brexit hebben. Dan moeten we toch eens in het eigen hart durven te kijken, om te zien waar uiteindelijk het probleem ligt.

Ik noteer vooral dat er ook geen negatieve aspecten aan verbonden zijn. Maar stappen vooruit zetten we natuurlijk ook niet door het stopzetten van deze onderhandelingen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ook wij staan uiteraard achter een blijvende goede samenwerking met Zwitserland. U hebt daar ook een uitgebreide toelichting over gegeven. Ik wilde via een zijsprongetje even horen of u informatie hebt rond de erkenning van het digitale EU-COVID-19-certificaat. Ik weet dat Zwitserland ook van plan was om dat te erkennen. Bent u daarvan op de hoogte? Kunt u daar iets van toelichting bij geven? Dat is natuurlijk heel belangrijk, ook in onze samenwerking op het vlak van toerisme tussen Zwitserland en Vlaanderen. Misschien hebt u daar meer kennis van dan wat ik vandaag weet.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Talpe, ik heb daar op dit moment geen informatie over. Als we die snel kunnen vatten, zal ik die aan het verslag laten toevoegen. (N.v.d.r.: Het kabinet van minister-president Jambon heeft ons na afloop van de vergadering volgende aanvulling bezorgd: "Zwitserland kán de verordening toepassen, maar dit gebeurt niet automatisch. De Commissie moet eerst bewijs hebben dat Zwitserland een certificaat zal uitreiken dat equivalent is aan het EU DCC. Daarnaast zal de Commissie een formele belofte van wederkerigheid moeten krijgen. Dan kan de Commissie een uitvoeringshandeling aannemen, zodat de CH-certificaten door de EU-lidstaten aanvaard kunnen worden zoals het EU DCC. De federale attaché heeft tot nu toe geen informatie over de onderhandelingen tussen Zwitserland en de Commissie hierover, maar zal het nog eens navragen.")

De voorzitter: We noteren dat.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de spionage door de Amerikaanse geheime dienst NSA via Deense internetkabels – 3732 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, onlangs werd bekend dat de Amerikaanse geheime dienst National Security Agency (NSA) de communicatie van Duits bondskanselier Angela Merkel en andere hooggeplaatste figuren in de Duitse politiek kon meevolgen dankzij de medewerking van de Deense militaire inlichtingendienst. De samenwerking tussen die inlichtingendienst en de NSA zou zeker in de eerste helft van de jaren 2010 hebben plaatsgevonden.

Denemarken zou aan de NSA de mogelijkheid gegeven hebben om via Deense internetkabels de leiders van Europese lidstaten af te luisteren. Denemarken is door zijn ligging namelijk een knooppunt van onderzeese internetkabels. Frankrijk vroeg de Verenigde Staten en Denemarken ondertussen reeds om meer details inzake hun afluisterpraktijken.

Eind 2013 onthulde klokkenluider Edward Snowden al dat de Amerikaanse inlichtingendiensten de Duitse bondskanselier zouden afluisteren. In 2014 zou de Deense geheime dienst of de Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) een intern onderzoek gestart zijn naar de Amerikaans-Deense samenwerking. De resultaten leidden echter niet tot een stopzetting ervan.

De onthullingen zijn nogal pijnlijk. Niet alleen omdat NAVO-bondgenoten elkaar structureel bespioneren en afluisteren, maar vooral omdat Europese landen zich uiteen lijken te laten spelen door de Amerikaanse inlichtingendiensten. Cryptograaf Bart Preneel van de KU Leuven stelde dat de Amerikaanse en Britse inlichtingendiensten gebruik maken van programma's die toelaten om via eenvoudige zoektermen enorme hoeveelheden data uit mails, sociale media en andere communicatiekanalen te ontsluiten. "De Britten of Amerikanen gaan dan naar andere landen met die technologie én met de boodschap: 'In ruil voor de gegevens die jij hebt, krijg je toegang tot onze systemen'", zo klinkt het. Kleinere landen worden op deze manier gedwongen om zelf gegevens aan te reiken in ruil voor toegang.

Minister-president, hebt u vermoedens of bewijzen dat ook leden van de Vlaamse Regering, parlementsleden of personen uit de bedrijfswereld werden afgeluisterd via 'cable tapping'?

Bent u bereid – net zoals Frankrijk – hieromtrent meer uitleg te vragen aan de Deense en Amerikaanse ambassadeur? Zult u uw bekommernissen hieromtrent ook kenbaar maken aan de Federale Regering?

Volgens Preneel is het: "... hoog tijd dat de EU-lidstaten inzake inlichtingen als één geheel beginnen te werken, in plaats van tegen elkaar uit te worden gespeeld". Wat is uw visie hieromtrent?

Wat hebt u deze legislatuur reeds ondernomen om de Vlaamse overheid te wapenen tegen spionage door andere overheden? Wordt hierbij ook rekening gehouden met 'cable tapping'? Wat plant u verder nog te ondernemen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Voorzitter, mijnheer Deckmyn, zoals u weet heeft de Vlaamse Regering vorig jaar een verbindingsofficier met veiligheidsmachtiging gerekruteerd. Deze persoon coördineert de informatie-uitwisseling tussen de federale inlichtingen- en veiligheidsdiensten en de Vlaamse overheid, om onze informatiepositie te versterken.

Mijn diensten hebben met de verbindingsofficier contact opgenomen en daaruit blijkt dat er geen indicaties zijn dat de Vlaamse overheid, de Vlaamse ministers en/of hun diensten, het slachtoffer geweest zouden zijn van de praktijken waarnaar u verwijst. Mocht dit in de toekomst wel gebeuren, wordt de Vlaamse overheid daarvan meteen in kennis gesteld. De informatie die het federale niveau heeft, zal naar ons doorstromen.

Ook het agentschap Digitaal Vlaanderen heeft geen bewijzen of vermoedens dat Vlaamse entiteiten of bedrijven afgeluisterd werden via 'cable tapping'. Deze vaststelling is uiteraard beperkt tot de eigen werkingssfeer. Het agentschap beheert niet de infrastructuur waarlangs werd afgeluisterd, het gaat immers om fysieke internetkabels op Deens grondgebied.

Zoals ik zojuist aangaf hebben mijn diensten via de verbindingsofficier contact genomen met de bevoegde federale diensten. Uit deze informatie bleek niet dat de communicatie van Vlaamse politieke of economische actoren gecompromitteerd was. Ik zie op dit moment, met de kennis van vandaag, dan ook geen nood om bijkomende uitleg te vragen aan de Deense of Amerikaanse ambassadeur. Bij het minste of geringste vermoeden dat het wel zo zou zijn, gaan we dat natuurlijk wel doen.

In mijn beleidsnota voor het beleidsdomein ICT en Facilitair Management geef ik aan dat we verder werken aan de kwaliteit en bedrijfszekerheid van de dienstverlening. Daarbij hecht ik bijzonder belang aan informatieveiligheid en privacybeschermende maatregelen in lijn met de algemene verordening gegevensbescherming.

Ik heb hierbij ook oog voor de evoluties op het vlak van cybersecurity, met inbegrip van het Europese niveau waar momenteel twee wetsvoorstellen op tafel liggen: één over een hoog gemeenschappelijk cyberbeveiligingsniveau in de Europese Unie, de zogenaamde NIS-2-richtlijn (Network and Information Systems), en één over de weerbaarheid van kritieke entiteiten. De onderhandelingen zitten momenteel in een technische fase en worden opgevolgd door mijn diensten.

Het agentschap Digitaal Vlaanderen heeft een strategie voor informatieveiligheid 2021-2024 uitgewerkt. Deze strategie is door het Stuurorgaan Vlaams informatie- en ICT-beleid goedgekeurd. De strategie wordt vertaald in een programma informatieveiligheid. Er zijn diverse trajecten opgestart om de gemeenschappelijke ICT-dienstverlening verder uit te werken en het aanbod rond cybersecurity te verstevigen.

Een van de onderdelen van die strategie is de verdere uitwerking van het informatieclassificatieraamwerk. Dit raamwerk identificeert de minimale informatieveiligheidsmaatregelen per klasse van informatie. Dit raamwerk is momenteel richtinggevend voor alle agentschappen van de Vlaamse administratie. Er is voorzien dat dit raamwerk wordt verankerd in de Vlaamse regelgeving zodat het bindend is voor alle Vlaamse entiteiten.

Om aan het raamwerk te voldoen, stelt Digitaal Vlaanderen centrale veiligheidsbouwstenen ter beschikking. Deze bouwstenen houden onder meer verband met

certificaten, cryptografische sleutels, toegangsbeheer, privacy enzovoort. Voor beveiliging specifiek tegen 'cable tapping' kan men enkel cryptografische maatregelen inzetten, dat wil zeggen het versleutelen van 'data in transit'.

Digitaal Vlaanderen zet ten slotte ook in op de bewustmaking van zijn gebruikers door een jaarlijkse communicatie- en bewustmakingsstrategie. Een van de speerpunten van deze campagne zijn phishing en smishing, dat is phishing via sms. Hiervoor heeft Digitaal Vlaanderen testen ontwikkeld. Deze dienst kan iedereen binnen de entiteiten van de Vlaamse overheid kosteloos afnemen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Spionage blijkt steeds meer een vaste waarde te worden in onze samenleving, jammer genoeg. Van China wisten we dat al, daar zijn al veel vragen over gesteld. Van de VS hadden we al sterke vermoedens, verschillende klokkenluiders wezen ons daar al op. U zei dat er geen vermoedens of bewijzen zijn dat Vlaanderen slachtoffer zou zijn van 'cable tapping'. De federale overheid liet weten dat er geen problemen zijn in ons land. Het gesprek met Denemarken en de VS wordt niet aangegaan. Dat vind ik jammer. Spionage, als het goed is uitgevoerd, laat geen sporen en indicaties achter. Dat is inherent aan goede spionage, daar merk je niets van. Ik vind het jammer dat u die bezorgdheid niet laat blijken bij Denemarken of de VS, of ik moet u verkeerd begrepen hebben.

Het blijft voor mij een belangrijk aandachtspunt waar gelukkig werk van wordt gemaakt. Dit wordt verder opgevolgd. Ik hoop dat we niet opnieuw een vraag om uitleg hoeven te stellen waarbij dan blijkt dat er toch problemen zijn gerezen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Deckmyn, ik sluit niet uit dat we in de toekomst zulke vragen moeten bekijken. Ook in dezen: 'zero risk' bestaat natuurlijk niet. Vandaag kunnen we – met de informatie die we nu hebben – zeggen dat we veilig zijn.

Er worden natuurlijk gigantische inspanningen geleverd om dat ook te garanderen naar de toekomst, maar dat is natuurlijk een boswachter-stropperspelletje en ik kan er inderdaad mijn hand niet voor in het vuur steken dat we daar niet ooit mee gaan worden geconfronteerd.

Wat uw eerste opmerking betreft: ik probeer me dat gesprek even voor te stellen: 'Mijnheer – of mevrouw – de ambassadeur van Denemarken, mijnheer de ambassadeur van de Verenigde Staten, wij hebben geen enkele aanleiding, wij weten van niets, maar we zouden u toch willen vragen om te stoppen met spioneren'. Als dat spioneren goed gebeurd is, dan zullen zij dat ook niet toegeven. Als wij geen enkel feit hebben, of niets kunnen aanduiden, dan vind ik dat we in onze relaties met bevriende landen toch correct moeten zijn. Triviale dingen zeggen, als je geen aanleiding hebt – ze moeten geen raketten naar ons sturen, maar dat zijn geen triviale dingen – is in het diplomatieke omgaan met elkaar weinig zinvol om te doen. Ik denk dat de Amerikanen en de Denen vermoeden dat wij niet bespioneerd willen worden. Ik denk dat ze dat weten.

Natuurlijk, bij de minste of geringste aanleiding die je hebt om zoiets te doen, dan heb je een onderwerp van gesprek. Maar ik vind dat we nog wel ernstig moeten blijven met onze partners.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): We hebben in het verleden, naar aanleiding van al dan niet bewezen zaken met China toch wél onze bezorgdheid geuit. Dat is wat ik eigenlijk naar voren wilde brengen. Het is niet mijn bedoeling om u te vragen dat u contact opneemt met de ambassades van de Verenigde Staten en Denemarken, om te zeggen: 'Stop met spioneren!' Neen. Eigenlijk zou u moeten zeggen: 'We hebben vernomen dat er 'cable tapping' was, in de richting van een van onze lidstaten binnen Europa, en ik wil hierbij mijn bezorgdheid uiten en het signaal geven dat wij dat niet oké vinden'. Dat is eigenlijk mijn bedoeling, want inderdaad, als spionage goed uitgevoerd is, dan weet je het niet. Maar u kunt toch alvast wel een statement maken, en zeggen dat dit wat ons betreft niet oké is. Dat was eigenlijk de bedoeling van mijn vraagstelling.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Johan Deckmyn aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de hervorming van de Schengenzone – 3842 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik heb een vraag over de hervorming van de Schengenzone. Volgens Europees Commissaris voor Migratie en het Promoten van de Europese Manier van Leven, Margarítis Schinás, staat het vrij verkeer van mensen en goederen binnen de Europese Unie onder druk omwille van de maatregelen die sommige lidstaten namen tijdens de coronapandemie. Een groot aantal landen heeft – zoals we weten – de grenzen afgesloten of voerde een aantal reisbeperkingen in. Dat gebeurde niet enkel tijdens de coronapandemie, maar ook tijdens de migratiecrisis van 2015-2016, weet je nog wel. Schinás stelde daarom voor om spontane, onaangekondigde controles te houden. Inspecteurs van de Commissie zullen hun bezoek niet langer een dag van tevoren aankondigen. De verslagen van deze controles zullen ook rechtstreeks overgemaakt worden aan de ministers van de betreffende lidstaten en het Europees Parlement. Voorts is het volgens de Europese Commissie hoog tijd dat ook Roemenië, Bulgarije en Kroatië toetreden tot de Schengenzone.

Volgens de Europese Commissie dringt een hervorming van de Schengenzone zich dan ook op. Een eerste belangrijk deel van een dergelijke hervorming zou een verbetering van de controles aan de buitengrenzen van de Schengenzone moeten zijn. Volgens de Commissie kan dit door een verdere uitbouw van de grens- en kustwacht of door een meer gecoördineerd migratiebeleid. Ten tweede moet ook de samenwerking tussen de lidstaten binnen de Schengenzone versterkt worden. De Commissie beloofde hiertoe initiatieven te nemen die onder meer betrekking zullen hebben op het stroomlijnen van politiediensten en een betere uitwisseling van DNA-gegevens, vingerafdrukken en informatie over voertuigregistratie. Ten derde wil men de Schengenzone ook weerbaarder maken voor toekomstige crisissen. De Commissie wil daarom tegen eind dit jaar een herziening van de grenscode voorstellen.

Het blijft echter verbazen dat de Europese Commissie niet wil weten van interne grenscontroles bij bijvoorbeeld een migratiecrisis, maar tegelijkertijd weinig appetijt toont om haar buitengrenzen echt te beschermen.

De kritiek van de Europese Commissie op de landen die instaan voor het beschermen van onze buitengrenzen is dan ook minstens opmerkelijk te noemen. Zo kondigde de Europese Commissie begin juni nog aan dat ze Griekenland aan de tand

wilde voelen over de plannen om een geluidskanon op te stellen aan de grens met Turkije. Turkije chanteert Europa ondertussen reeds jaren met migranten, maar volgens de Commissie moet Griekenland aan de tand gevoeld worden over de haast hopeloze maatregelen die het probeert te nemen om enigszins die migratie te kunnen controleren. Staatssecretaris voor Asiel en Migratie Sammy Mahdi reageerde eveneens verontwaardigd en stelde een brief te zullen sturen naar de Europese Commissie om over buitengrensbewaking en menselijke waarden een breder debat op gang te trekken.

Dat brengt mij tot de volgende vragen:

Ten eerste, wat is uw visie op de voorgestelde plannen van de Europese Commissie om onaangekondigde controles te houden om het vrij verkeer te garanderen?

Hoe staat u ten opzichte van de voorgestelde hervorming van de Schengenzone?

Zal Vlaanderen op enigerlei wijze inspraak hebben bij deze hervormingen?

Een vierde vraag: hoe staat u ten opzichte van het gebrek aan steun van de Europese Commissie voor landen zoals Griekenland die zich dagelijks inzetten voor de bescherming van de buitengrenzen? Ondersteunt u het schrijven van Staatssecretaris voor Asiel en Migratie Mahdi aan de Europese Commissie?

En ten slotte: eigenlijk is ons land – en dan maak ik een beetje abstractie van de luchthavens – sinds de Brexit ook een buitengrens geworden. Zal onze kuststrook, rekening houdend met onder meer transmigratie naar het Verenigd Koninkrijk, volgens u ook extra aandacht krijgen bij de hervorming van de Schengenzone? Zijn er in dat verband bijkomende maatregelen nodig?

Tot daar mijn vragen, minister-president.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Wat betreft de visie op de voorgestelde plannen van de Europese Commissie: een relatief kleine maar erg welvarende regio zoals Vlaanderen heeft er alle belang bij dat de Europese binnengrenzen maximaal open blijven. De Vlaamse Regering heeft in haar EU-visienota van 2016 ook duidelijk gemaakt dat we niet willen terugkeren naar een Europa met binnengrenzen. Dat zou zonder enige twijfel onze welvaart ondermijnen.

De Schengenzone is echter meer dan enkel de binnengrenzen. Er zijn ook de buitengrenzen. Beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Open binnengrenzen kunnen pas werken als de buitengrenzen onder controle zijn. Ook dat hebben we als Vlaamse Regering benadrukt in diezelfde EU-visienota. We hebben er ook op gewezen dat op het gebied van de externe grenscontroles verbeteringen noodzakelijk zijn.

De Europese Commissie heeft de afgelopen jaren trouwens verschillende initiatieven genomen. Zo werd onder meer het mandaat van Frontex in 2019 versterkt en er werd een Europese grens- en kustwacht opgericht. Dat korps moet tegen 2027 tienduizend manschappen tellen. In september 2020 verscheen – in het kader van het nieuwe migratie- en asielpact – ook een voorstel van verordening voor de screening van derdelanders aan de buitengrenzen. De besprekingen hierover zijn gaande.

Schengenlanden zien af van binnengrenscontroles omdat ze er van moeten kunnen uitgaan dat die controle correct gebeurt aan de buitengrenzen. De Schengenzone is gebaseerd op vertrouwen. Dat vertrouwen is de afgelopen jaren beschadigd geraakt. Europa wacht nu de zware taak om dat te herstellen.

Dan de vraag over hoe wij staan ten opzichte van de voorgestelde hervormingen van de Schengenzone, en of wij daarbij inspraak hebben. De voorstellen die de Commissie in haar nieuwe Schengenstrategie op 2 juni bracht, beogen duidelijk een versterking en verbetering van het functioneren van de Schengenzone. Die ambities sluiten aan bij de bekommernissen van Vlaanderen. De Commissievoorstellen hebben aandacht voor de versterking van de buitengrenscontroles, het verbeteren van de samenwerking tussen de Schengenlanden en het versterken van het beheer van Schengen.

Het Schengenacquis behoort niet tot de formele Vlaamse bevoegdheden. Uiteraard spelen er indirect wel Vlaamse belangen in mee. In die zin volgt mijn administratie de intrafederale besprekingen op van dit voorstel om te waken over deze belangen. Rechtstreeks zit dat dus niet in onze bevoegdheid.

U vraagt hoe we staan tegenover het gebrek aan steun tegenover landen zoals Griekenland, en of ik het schrijven van de heer Mahdi ondersteun. Griekenland is onmiskenbaar een frontlijnstaat op het vlak van migratie, maar het ontvangt daarvoor ook heel wat extra EU-middelen. Het is dus zeker niet zo dat Griekenland aan zijn lot wordt overgelaten.

Dit gezegd zijnde, is het duidelijk dat de Griekse overheid blijvende steun nodig heeft. Een echt duurzame oplossing bestaat volgens mij – en volgens de Vlaamse Regering – uit een model dat illegale migratie stopt en vervangt door gecontroleerde legale toegangswegen voor een selectie van de meest kwetsbare vluchtelingen.

Zijn er bijkomende maatregelen nodig? Moet onze kuststrook aandacht krijgen bij de hervorming van de Schengenzone? Er is met de Brexit eigenlijk niks gewijzigd aan onze grenssituatie, aangezien het Verenigd Koninkrijk nooit deel heeft uitgemaakt van de Schengenzone. Maar de aantrekkingskracht van het Verenigd Koninkrijk is en blijft groot voor migranten. Er is dus nood aan een constante waakzaamheid voor mensensmokkel. De Schengenzone en de Brexit hebben geen verandering van de situatie met zich meegebracht.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Wat dat laatste betreft, hebt u uiteraard gelijk. Het is inderdaad zo dat het ene niet met het andere te maken heeft.

Vlaanderen heeft inderdaad – daar bent u mee gestart – belang bij open binnengrenzen. Daarmee ben ik het volledig eens. Maar ik ben het ook volledig eens met het statement dat u daarnet hebt gemaakt, dat open binnengrenzen gepaard moeten gaan met goed gecontroleerde buitengrenzen. Laat dat nu net het probleem zijn. Ik ben het er volledig mee eens, maar er is wel een probleem. Daarom vinden we dat Frontex verder moet worden versterkt bij het verdedigen van onze buitengrenzen tegen de massale migratie vanuit de hele wereld. We kunnen hier wel zeggen dat we moeten opletten voor de instroom binnen Europa en dat we nood hebben aan sterke buitengrenzen, en er gaat wel financiële steun naar Frontex en naar bepaalde landen die op de frontlijn staan, maar uiteindelijk zien we dat het dweilen met de kraan open is. Dat is uiteraard jammer.

Er worden initiatieven genomen om onze buitengrenzen te bewaken, bijvoorbeeld in Griekenland, uiteraard met financiële steun van Europa – gelukkig maar. Kritiek op die initiatieven, zoals bijvoorbeeld geuit door staatssecretaris Mahdi, vind ik dan wel wat goedkoop. Het is gemakkelijk om vanop de zijlijn te zeggen dat men het niet goed doet of dat er zaken gebeuren die eigenlijk niet horen. Men heeft eerder baat bij een constructieve ondersteuning van landen die eigenlijk op de frontlijn

staan om onze buitengrenzen te bewaken. Daarom stelde ik deze vraag en deed ik dit statement.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister-president, ik dank u voor uw toelichting.

Mijnheer Deckmyn, ik heb een bedenking. We mogen nooit vergeten dat wij als kleine, centraal gelegen plaats in Europa, toch wel een logistieke draaischijf zijn van Europa. We hebben sterke havens, we hebben een van de belangrijkste havens waarin er veel wordt geïmporteerd. Die havens vormen de toegangspoort tot ons land, maar tegelijkertijd ook tot Europa. Een versterkte controle aan de buitengrenzen is uiteraard noodzakelijk. Als kleine open economie is een onbelemmerd vrij verkeer wel van enorm economisch belang. De maatregelen moeten dan ook altijd proportioneel zijn.

Minister-president, ik noteer dat u zegt dat de Vlaamse administratie de intrafederale besprekingen opvolgt. Ik hoop alleszins dat de Vlaamse administratie volledig wordt betrokken bij deze onderhandelingen, meer bepaald vanwege van onze belangrijke havens, de toegangspoort tot ons land, tot Vlaanderen, maar ook tot heel Europa.

De voorzitter: Minister-president heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er waren geen bijkomende vragen, dus laat ik deze kelk aan mij voorbijgaan.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik ga de kelk nog even in mijn handen houden. Ik wil even ingaan op wat de heer Vanlouwe heeft gezegd. Dat is niet in contradictie met wat ik heb gezegd. Ik heb de woorden van de minister-president beaamd. Vlaanderen is inderdaad een logistieke draaischijf binnen Europa. Als open economie hebben we alle baat bij open binnengrenzen. Ik heb dat niet ontkend. Maar ik heb de woorden van de minister-president beklemtoond: open binnengrenzen moeten gepaard gaan met goed bewaakte buitengrenzen. Dat is het probleem waarmee we nu worden geconfronteerd. Het probleem ligt niet bij de open binnengrenzen, maar vooral bij de Europese buitengrenzen, die nu zo lek zijn als een zeef. Dat was het punt dat ik wilde maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Joris Nachtergaele aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over het toenemende wapenbezit in Vlaanderen en de interfederale samenwerking inzake het wapenbeleid – 3844 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Op dinsdag 8 juni 2021 organiseerde het Vlaams Vredesinstituut een webinar rond de uitdagingen inzake het wapenbeleid vijftien jaar na de inwerkingtreding van de Wapenwet. In de marge communiceerde het Vlaams Vredesinstituut opvallende cijfers rond het stijgend wapenbezit in ons land. Op tien jaar tijd steeg het aantal geregistreerde wapens bij het Centraal Wapenregister van 700.000 in 2010 naar 800.000 in 2019. Het Vlaams Vredesinstituut stelt

daarnaast vast dat 4 procent van de Vlamingen overweegt om een wapen aan te schaffen, waardoor er in de toekomst een bijkomende stijging kan worden verwacht.

Het wapenbeleid in ons land kent bij uitstek vele bevoegdheidsniveaus. Zowel het lokale niveau, het provinciale niveau, het gewestelijke niveau als het federale niveau hebben hier elk hun eigen rol te spelen. Deze versnippering blijft volgens de experts de achilleshiel bij uitstek als het gaat om een sterk controlesysteem, dat onontbeerlijk is in de strijd tegen illegale wapenhandel en het toenemende wapenbezit. Verschillende sprekers gaven aan dat er momenteel wel strategische uitwisseling gebeurt in het interfederaal overlegcomité, maar dat er te weinig praktische gegevensuitwisseling plaatsvindt.

De huidige samenwerking tussen het federale niveau en het Vlaamse niveau verloopt daarnaast niet altijd van een leien dakje. De Vlaamse diensten wachten al jaren op een toegang tot het Centraal Wapenregister, zodat onze diensten eindelijk werk kunnen maken van dat sterke controlesysteem. Daarnaast bereiken ons ook berichten dat de samenwerking via andere federale instellingen zoals de Vuurproefbank in Luik heel stroef verloopt.

Minister-president, hoe evalueert u de problematiek rond de versnippering van gegevens en informatie op verschillende niveaus? Kunnen hier nog verdere stappen worden ondernomen?

Kunt u een stand van zaken geven over de toegang tot de federale databanken inzake wapenbeleid, zoals het Centraal Wapenregister, door de Vlaamse diensten? Kunnen we hier ondertussen spreken van federale onwil om dit in orde te brengen?

Hoe verloopt momenteel de samenwerking tussen de Vlaamse diensten en de Vuurproefbank in Luik? Moeten we hier op termijn werk maken van een Vlaamse Vuurproefbank?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mijnheer Nachtergaele, u vraagt hoe ik de problematiek evalueer. Over deze problematiek hebben we het in deze commissie eerder gehad toen we het Jaarverslag 2018 bespraken. Versnippering van informatie hangt natuurlijk eerst en vooral samen met de versnippering van bevoegdheden. Ik ben voorstander van een centralisering, maar dat is niet iets wat we van de ene op de andere dag kunnen oplossen.

Als het gaat over mijn bevoegdheid over in- en uitvoer van wapens hebben mijn diensten altijd geprobeerd om de informatie die zij over vergunningen en aanvragers hebben, systematisch te delen met de andere relevante diensten. Dat zijn dan voornamelijk de diensten van de gouverneur en de politie.

Waar er ook in het webinar van vorige week terecht opnieuw op gehamerd werd, is erg belangrijk: de versterking van de digitalisering van informatieverwerking en de informatie-uitwisseling. Sinds midden 2019 is het Digitaal Loket van de dienst Controle Strategische Goederen in gebruik. Dat werd ontwikkeld met de achterliggende gedachte dat, ten eerste, de partnerautoriteiten toegang moeten kunnen krijgen tot de relevante gedeeltes van ons systeem, en, ten tweede, dat systeem ook aan andere systemen moet kunnen worden gekoppeld. De realisering daarvan vraagt natuurlijk bereidheid én middelen langs de verschillende kanten en zeker die middelen zijn niet altijd evident.

Ook over de toegang tot het Centraal Wapenregister hebben we het gehad toen we het Jaarverslag 2018 bespraken. Ik heb toen effectief aangegeven dat er op federaal niveau nog altijd wat onduidelijkheid bestaat over wat er specifiek moest

gebeuren om onze toegang te realiseren. De problematiek kent een lange voorgeschiedenis, die u kunt lezen in de antwoorden van mijn voorganger op verschillende parlementaire vragen.

In de afgelopen maanden hebben zowel ikzelf als mijn diensten bij de federale collega's van Justitie, Economie en Binnenlandse Zaken meer algemeen de matige coördinatie en informatiedoorstroming vanuit die hoek aangekaart. Daarbij lag de focus initieel wel op een aantal andere pertinente zaken, maar het is absoluut de intentie om in de verdere gesprekken daarover nogmaals op het Centraal Wapenregister terug te komen. Ik herhaal wel nog eens dat er op dit moment geen veiligheidsproblematiek speelt. Mijn diensten hebben gelukkig een excellente werkrelatie met de wapendiensten van de provinciegouverneurs, die bijstand geven als dat nodig is.

De toegang tot het Centraal Wapenregister is dus ook eerder een verhaal over efficiëntie en effectiviteit in de toegang tot elkaars relevante informatie. Maar het is duidelijk dat dit vooral voor Vlaanderen een prioriteit blijkt te zijn.

Dan was er uw vraag over de Vuurproefbank in Luik. De operationele samenwerking met de Proefbank, als ik die zo mag noemen, is momenteel beperkt. Dat komt deels door de ietwat restrictieve invulling die de Proefbank in dit geval geeft aan zijn mandaat, dat is vastgelegd in de wet van 8 juli 2018. Mijn diensten vragen gebruikelijk advies aan de Proefbank over aanvragen van invoer van vuurwapens, waardoor de Proefbank meteen ook op de hoogte was van de vuurwapens die Vlaanderen zouden binnenkomen. De adviesvragen gingen dan meestal over de vraag of een aanvrager in kwestie het specifieke wapen uit zijn aanvraag mag verwerven op basis van de titel die hij voorlegt. Versta daaronder bijvoorbeeld een jachtverlof of een sportschutterslicentie. Dat hangt immers af van de technische kenmerken van het wapen. Voor die beoordeling is de technische expertise van de Proefbank nuttig.

De Proefbank ziet zijn opdracht van technische ondersteuning aan andere overheden echter beperkter. Daarbij speelt ook een financieel aspect, omdat de Proefbank zijn eigen middelen moet genereren. Dat is ook een van de kwesties die ikzelf bij de bevoegde federale collega's heb aangekaart. We proberen daar tot een oplossing te komen, graag ook samen met de andere gewesten.

Naast dat operationele aspect is de Proefbank natuurlijk ook lid van het interfederaal comité waar u naar verwijst. Beleidskwesties die de Proefbank betreffen, proberen we daar aan te kaarten.

Een Vlaamse Vuurproefbank, tot slot, is momenteel niet aan de orde. Dat hangt samen met bevoegdheden die federaal zijn. Het is wel zo dat de Proefbank volgens de wet van 8 juli 2018 zogenaamde 'bijkomende antennes' kan vestigen op het nationale grondgebied. Een dergelijke antenne in Vlaanderen zou alvast Vlamingen ten goede kunnen komen die vuurwapens verwerven en die aan de Proefbank moeten voorleggen. Dat is weliswaar iets waarover u de bevoegde federale collega's moet bevragen of laten bevragen door andere leden van de fractie.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Dank u wel, minister-president. Ik heb hier het schema voor mij liggen, uit het verslag van het Vredesinstituut, van hoe de controle op de invoer van een vergunningsplichtig vuurwapen plaatsvindt. Dat is pure Kafka, een beetje exemplarisch voor de manier waarop dit land werkt. Maar liefst zes instanties zijn betrokken bij die procedure: de dienst Controle Strategische Goederen, regionale agentschappen, de provincie, de federale overheid, lokale politie, private organisaties. Er is geen transparantie. Het Vlaams Vredesinstituut spreekt van meer fouten die gemaakt worden door die procedure. Er is een heel

lange doorlooptijd. Vaak krijgt men het wapen als de vergunning bijna verlopen is. Er zijn 40.000 wapens die momenteel geregistreerd staan bij wapenhandelaren. Men geeft ook aan dat dat niet correct is.

Wat de Vuurproefbank betreft, ben ik blij dat u de federale overheid oproept om na te denken over eventuele regionale antennes. Maar ik betreur natuurlijk dat er nog altijd geen evolutie zit in het dossier van het centrale wapenregister. Ik hoop dat we daar, conform het Vlaams regeerakkoord, binnenkort beweging in mogen verwachten.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Transparantie wat betreft het vergunningsbeleid is er effectief niet. Het is een kluwen. Dat is in deze commissie ook al ter sprake gekomen bij vorige besprekingen. Het wordt tijd om daar echt een eenduidig beleid te gaan voeren.

De cijfers van wapenbezit nemen inderdaad opnieuw toe. Ik zou hier toch wel willen aankaarten dat dat niet steeds per definitie geproblematiseerd moet worden. Het is allereerst niet aan ons om mensen die een vergunning aanvragen omwille van hun hobby, de jacht of sportschieten, te culpabiliseren of hen te ontraden om die hobby uit te oefenen. Het is voor veel mensen die een dergelijke hobby beoefenen, op dit moment al moeilijk genoeg om een vergunning aan te vragen. We gaan toch niet blijven verstrengen of het moeilijker maken, tot het onmogelijk wordt om een hobby met vuurwapens uit te oefenen? Al denk ik dat sommige partijen hier dat daadwerkelijk niet zo erg zouden vinden.

Wat mij wel meer zorgen baart, is het feit dat de helft van de mensen zelfverdediging en veiligheidsoverwegingen aangeeft om een wapen te kopen. Dat baart ons, net als het Vlaams Vredesinstituut, uiteraard zorgen, maar wel om een andere reden. Het zijn niet de mensen die een vergunning aanvragen, en daar trouwens ook een blanco strafblad voor nodig hebben, die een bedreiging vormen. Het zijn net die mensen die zich bedreigd voelen en zich in de steek gelaten voelen door de overheid. Zij zien de toekomst – en dat heeft voor een stuk ook met het huidige beleid te maken – nogal somber in en zien dat de overheid hen in de praktijk niet meer kan beschermen tegen toenemende criminaliteit, grotendeels veroorzaakt door de toenemende vervreemding en straffeloosheid. Laat ons de oorzaak van die drang naar wapens ter zelfverdediging streng aanpakken, en niet de Vlaming die te goeder trouw zijn gezin wil beschermen omdat de overheid daartoe niet meer in staat is.

Ook moeten we ons focussen op wapens die illegaal in omloop zijn. Dat is ook een belangrijk gegeven. Een gangster gaat geen vergunning aanvragen voor zijn wapens. Dat is toch iets dat ik hierbij wou meegeven, als we dan toch praten over het toenemende legale wapenbezit.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de ontmoeting van de minister-president met de Wit-Russische ambassadeur – 3868 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister-president, op 8 juni ontbood u de Wit-Russische ambassadeur. U stelde nadien in uw communicatie dat u de arrestatie van journalist Roman Protasevitsj en het aanhoudende geweld tegen betogers scherp veroordeelde en dat Wit-Rusland alle politieke gevangenen moet vrijlaten en de mensenrechten moet respecteren. U geeft daarmee ook uitvoering aan de resolutie die het Vlaams Parlement goedkeurde inzake Wit-Rusland na de frauduleuze presidentsverkiezingen.

Het is belangrijk om als Vlaanderen consequent de rechtsstaat en de mensenrechten te verdedigen. Het ontbieden van de ambassadeur is dan ook een zeer belangrijk signaal, dat wij sterk geapprecieerd hebben. Ik heb de volgende vragen. Wat kwam er exact aan bod tijdens het gesprek? Wat was de reactie van de ambassadeur? Bracht u ook de resolutie van het Vlaams Parlement aan bod? Welke verdere acties zal de Vlaamse Regering ingevolge dit gesprek ondernemen richting de Wit-Russische overheid?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Lambrecht, zoals u weet, worden gesprekken met ambassadeurs confidentieel behandeld. Ik kan dus niet ingaan op de volledige inhoud van het gesprek. Ik kan u wel vertellen dat ik de bezorgdheden van de Vlaamse Regering en van het Vlaams Parlement over de situatie in Wit-Rusland onverbloemd heb overgebracht. Ik heb ook duidelijk gesteld dat Vlaanderen ten eerste de uitslag van de presidentsverkiezingen van vorig jaar in Wit-Rusland niet erkent, ten tweede de internationale verontwaardiging deelt over de omstandigheden van de noodlanding van het Ryanairvliegtuig in Minsk en de arrestatie van Roman Protasevitsj op 23 mei, en ten derde oproept tot de onmiddellijke vrijlating van Roman Protasevitsj en zijn partner. Ik heb ook kenbaar gemaakt dat Vlaanderen de reactie en de maatregelen van de Europese Raad naar aanleiding van dit incident ten volle steunt.

De ambassadeur heeft mij bedankt voor de uitnodiging en de kans die hij zo kreeg om de positie van zijn regering uiteen te zetten. Hij heeft die kans ook benut. De ambassadeur heeft de zienswijze van zijn regering op de gebeurtenissen van 23 mei toegelicht en enkele vragen gesteld over de reactie van de Europese Unie. Maar zoals eerder gezegd, wordt de inhoud van dit soort gesprekken confidentieel behandeld. Ik kan dus niet al te zeer in detail zeggen wat er precies werd gezegd.

Natuurlijk bracht ik de resolutie van het Vlaams Parlement aan bod. Tijdens het gesprek heb ik meermaals herhaald dat deze kwestie in het Vlaams Parlement werd besproken en dat dit ook de aanleiding vormde voor de uitnodiging tot het gesprek.

Via het gesprek met de ambassadeur heeft de Vlaamse Regering een formele démarche ondernomen ten aanzien van de Wit-Russische overheid. Op korte termijn moeten ten aanzien van de Wit-Russische autoriteiten geen nieuwe acties worden voorzien.

Ik kan u ook zeggen dat het gesprek enkel daarover ging. De ambassadeur heeft wel geprobeerd om nog andere thema's aan te kaarten, maar ik heb dat beleefd maar kortdaat van tafel geveegd. Ik weet hoe dat anders gaat. Dan gaat men achteraf zeggen dat we over van alles gesproken hebben, en het ging 'by the way' ook over de resolutie en het incident. Dat heb ik vermeden door enkel over dat punt te spreken.

Zoals ik eerder zei tijdens de vergadering van deze commissie op 31 mei, is het Europese niveau het juiste niveau om te reageren op deze wandaad. De discussie over bijkomende sancties ten aanzien van Wit-Rusland moet vooral op Europees niveau worden gevoerd.

Wat de Vlaamse Regering wel zelf kan doen is nagaan hoe ze de democratische krachten in Wit-Rusland actief kan ondersteunen. En dat gebeurt ook. Dat is overigens goed tot uitdrukking gekomen tijdens een webinar daarover dat vorige week werd georganiseerd door de Vlaamse diplomatieke vertegenwoordiging in Warschau, en waaraan door verschillende leden van deze commissie werd deelgenomen.

Ten slotte heb ik ook de intentie om het gesprek aan te gaan met de leider van de Wit-Russische oppositie in ballingschap. Onze diplomatiek vertegenwoordiger in Warschau staat in contact met het secretariaat van mevrouw Svetlana Tichanovskaja. Er wordt gekeken naar een datum dat zij in Brussel zal zijn. Daarnaast ondersteunt de Vlaamse overheid ook financieel de democratische transitie in Wit-Rusland. Ik heb recent een toelage van 50.000 euro toegekend aan het International Strategic Action Network for Security (iSANS).

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Het is zeer goed en belangrijk dat u langs deze weg diplomatieke druk blijft uitoefenen op het Wit-Russische regime.

Ik heb een bijkomende vraag. Er zijn Europese landen die zich – hebben we de laatste maanden gezien – helemaal niet aan de Europese wetgeving inzake mensenrechten houden. Ik heb het meer bepaald over Hongarije en Polen. In Hongarije zijn duizenden mensen op straat gekomen tegen een antihomowet die daar van kracht wordt. Staan er gesprekken op uw agenda met de ambassadeurs van Hongarije en Polen? Kunnen die gepland worden?

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Minister-president, het voelt goed wat u gedaan hebt. Dit toont aan dat als we een voorstel van resolutie goedkeuren, daar iets mee gedaan wordt, dat dat zijn effect heeft. Dat is een goede zaak.

Het is heel belangrijk om dit krachtig te veroordelen. Daar ontbreekt het aan op Europees niveau. Wat we hier zien, is een vorm van staatsterrorisme. Het past een beetje in de traditie van grote broer Rusland. Ik verwijs naar de vergiftiging van Navalny en Skripal, naar de ingreep in het luchtruim. Eerst en vooral is een krachtige veroordeling van belang en op het Europese niveau komen we daar vaak te moeilijk toe. Het is een consensusedemocratie die belet dat we daar duidelijk spreken. Het is belangrijk dat de Vlaamse Regering dat wel doet.

Veroordeling is één ding, maar steun is misschien nog belangrijker. Ik bedank u, minister-president, voor het seminarie van vorige week. Dat was heel interessant, we hebben daar heel interessante zaken geleerd van de vertegenwoordigers van iSANS. Het is een heel goede zaak dat de Vlaamse Regering ook financieel de oppositie daar steunt.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Collega's, voor Polen en Hongarije verwijs ik naar de antwoorden op de vragen die hier al vaak gesteld werden. Ik heb onlangs nog een ontmoeting gehad met de minister van Buitenlandse Zaken van Hongarije. Dat ging over dezelfde thema's.

Op dit moment zijn er geen ontmoetingen gepland met een van beide landen. Dat kan natuurlijk altijd wijzigen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Staf Aerts aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, over de levering door Vlaamse bedrijven van onderdelen voor het Turkse transportvliegtuig A400M – 3900 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Voorzitter, minister-president, mijn vraag gaat over het transportvliegtuig A400M dat binnenkort – in 2022 – aan Turkije geleverd wordt en waaraan Vlaamse en Belgische bedrijven meewerken. Dit is al eerder aangekaart door mevrouw Lambrecht, mevrouw Rutten en de heer Rzoska.

Nieuw is het recente rapport van de VN waarin heel wat overtredingen van Turkije benoemd worden. Die overtredingen gaan van het zenden van diverse wapensystemen en huurlingen tot de inzet van Turkse militairen in het conflictgebied. In een op de drie gevallen wordt het transportvliegtuig A400M ingezet. Het rapport spreekt van minstens 34 vluchten in 2020. Die worden bestempeld als een overtreding van het embargo. Dat de VN dit bevestigt is toch wel belangrijk.

In welke mate houdt de Vlaamse Regering rekening met deze nieuwe informatie? Worden op basis daarvan lopende vergunningen beperkt aangezien Turkije eindgebruiker is? Wordt Turkije uitgesloten als eindgebruiker?

Worden door de Brexit de vergunningen voor materiaal dat aan hen geleverd wordt, op een andere manier opgevat? Blijven het algemene vergunningen of worden dat andere uitvoervergunningen richting het Verenigd Koninkrijk?

Zijn er recent van deze vergunningen naar het Verenigd Koninkrijk inzake de A400M-onderdelen uitgegeven?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik wil eerst en vooral benadrukken dat de informatie in dit rapport algemeen gesproken niet nieuw is; het rapport bevestigt in grote lijnen wat we al eerder wisten. We hebben over de problematiek van Turkije en de Vlaamse componentenlevering recent al verschillende discussies in deze commissie gevoerd en ik heb soortgelijke vragen ook al schriftelijk beantwoord. Ik verwijs daarbij vooral naar vraag om uitleg nummer 358 van collega Rutten van oktober vorig jaar, schriftelijke vraag nummer 40 van collega Lambrecht in dezelfde periode en vraag om uitleg nummer 1357 van collega Rzoska van januari van dit jaar. Ik kan dus alleen maar herhalen wat ik op die vragen geantwoord heb. Er verandert inhoudelijk niets aan het standpunt dat in de eerdere vragen over het onderwerp werd meegedeeld.

Dat betekent dat ik nog altijd bij mijn voornemen blijf om tot nader order alle aanvragen voor de uitvoer van defensiegerelateerde producten naar Turkije te weigeren, net als aanvragen voor overbrenging met vastgesteld eindgebruik in Turkije, uiteraard binnen de contouren van het Wapenhandeldecreet en de toepasselijke Europese Regelgeving.

Ik kan daarbij bevestigen dat er momenteel geen enkele vergunningsaanvraag voor dergelijke transactie lopende is.

Wat betreft leveringen van onderdelen in het kader van het A400M-programma herhaal ik ook opnieuw wat ik daarover eerder al gezegd heb. De onderdelen die Vlaamse bedrijven leveren zijn geen stukwerk voor de Turkse luchtmacht of eender

welke gebruiker van het A400M-vliegtuig. Het gaat over niet-essentiële onderdelen die in bulk geproduceerd en geleverd worden aan een andere toeleverancier voor integratie in een ander onderdeel; er wordt dus ook niet geleverd aan de systeem-integrator. Dat is een fundamenteel verschil met leveringen van afgewerkte systemen aan een operationele gebruiker of van hoofdonderdelen aan een systeem-integrator, waarin we de beperkingen die u vraagt effectief zouden kunnen toepassen.

Binnen die specifieke context van bulkuitvoer van niet-essentiële onderdelen zijn uitvoerbeperkingen echter niet te vereenzelvigen met onze Vlaamse wetgeving en de Europese wetgeving en bovendien niet werkbaar. Dat laatste geldt in het bijzonder in een programma waarin dergelijke subonderdelen vanuit een veelheid van landen worden toegeleverd onder een algemene overeenkomst. Daarom moeten wij in dergelijke context afzien van uitvoerbeperkingen en objectief vertrouwen hebben in de uitvoercontrole van de exporterende staat.

Daarbij heb ik omtrent Turkije altijd wel opgemerkt dat wij in de systematische bespreking in de Europese Raadswerkgroep over Export van Conventionele Wapens (COARM) een streng beleid vooropstellen en toch enige convergentie waarnemen. Zowat alle lidstaten hebben aangegeven minstens voorlopig geen uitvoer naar Turkije toe te staan in geval van mogelijk gebruik in Syrië, terwijl verschillende lidstaten – zoals wij – aangegeven hebben voorlopig geen enkele uitvoer naar Turkije tout court toe te staan.

In die context zal ik het voorliggende rapport ook aangrijpen om mijn diensten de levering van het uitstaande A400M vliegtuig, en eventuele opvolgende leveringen, te laten aanklaarten.

Wat het Verenigd Koninkrijk betreft:

Wat betreft het eerste deel van uw vraag – wordt nog steeds de algemene overbrengingsvergunning gebruikt voor militaire samenwerkingsprojecten? – is het antwoord neen. Algemene vergunningen gelden alleen voor overbrenging naar andere EER-lidstaten (Europese Economische Ruimte) en dat is het Verenigd Koninkrijk (VK) niet meer. Uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk kan dus enkel nog op basis van individuele en gecombineerde vergunningen.

Wat betreft het tweede deel, werden sinds de Brexit drie individuele vergunningen toegekend voor uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk, in het kader van het A400M-programma. Het gaat daarbij telkens over integratie door de defensiegerelateerde industrie van enerzijds een onderdeel van de vleugel en anderzijds een onderdeel van de motor. Die zijn uiteraard op zich ook bestemd voor verdere integratie.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Bedankt voor uw antwoord, minister-president.

Natuurlijk blijven alle onderdelen van zo'n vliegtuig van belang, want je kunt ze niet uit elkaar halen, en het blijft toch problematisch dat op die manier – zij het onrechtstreeks – die vluchten, die nu ook veroordeeld worden door de VN, kunnen blijven plaatsvinden. Maar ik had ook uit de vorige antwoorden begrepen dat op zich de rechtstreekse leveringen aan Turkije binnen de perken gehouden worden. Dat is alvast een eerste goed punt. Ik hoop ook dat we een strengere controle zouden kunnen doorvoeren op het eindgebruik, en daar meer voorwaarden gaan opleggen. Ik begrijp dat het dus niet vandaag zal zijn, maar hopelijk wel naar de toekomst toe.

De voorzitter: De heer Nachtergaele heeft het woord.

Joris Nachtergaele (N-VA): Het is inderdaad al de vierde of de vijfde keer dat we die discussie hier voeren. Er zijn weinig nieuwe elementen. Ik ben blij, minister-president, dat u nog eens herhaalt dat wij in Europa eigenlijk al de strengste regels toepassen. Andere Europese landen beperken inderdaad de uitvoer voor wat betreft het gebruik in Syrië. Wij hebben een algemeen verbod. Er is geen enkele vergunningsaanvraag die rechtstreeks naar Turkije gaat, en het debat rond die A400M is een oud debat. Het gaat over eerder aangegane verbintenissen in NAVO-verband. Het gaat over niet-essentiële onderdelen. Als we het debat echt fundamenteel willen voeren, laat ons dan de beslissing nemen om dat niet meer te doen. Maar dan zetten we uiteraard alle jobs in onze luchtvaartsector op het spel, omdat Erdogan zich niet aan bepaalde spelregels binnen de NAVO houdt. Ik denk niet dat iemand dat hier wil, en als men dat wil dan moet men dat ook maar eerlijk durven te communiceren.

Misschien een kleine suggestie: in de maandrapporteringen rond wapenhandel staat momenteel steeds 'de eindgebruiker' opgenomen als term. Misschien moet men in de toekomst maar eens nadenken over een nieuwe categorie 'eindgebruik', die we kunnen toevoegen. In toekomstige dossiers kunnen we dan vanuit Vlaanderen alvast erop wijzen dat wij te goeder trouw hebben gehandeld. Het is de verantwoordelijkheid van de eindgebruiker, om het eindgebruik te kwader trouw te veranderen, zoals Erdogan dat in dezen heeft gedaan.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: En heel korte aanvulling, naar mijnheer Aerts toe. Het gaat hier niet over onwil, het gaat over praktisch onvermogen. Ik geef een concreet voorbeeld: in dat vliegtuig zullen wel een aantal vijzen en zo gebruikt worden. Maar wat als een Vlaamse producent vijzen verkoopt aan een andere firma, en die firma gebruikt deze om bepaalde zaken vast te vijzen, die dan later doorverkocht worden, en uiteindelijk in zo'n A400M-toestel in Turkije terechtkomen. U moet mij eens uitleggen hoe we dat kunnen vermijden. Ik denk dat het ook niet essentieel is, want als ze die bij ons niet kunnen kopen, dan kopen ze die natuurlijk ergens anders. Dat is natuurlijk zeer moeilijk te vermijden. De meest essentiële onderdelen, en onderdelen die rechtstreeks geleverd worden, daarop kun je controle doen. Maar hoever kan je dat doordrijven? Het gaat mij hier niet over onwil, maar eerder over praktisch onvermogen om dat helemaal uit te sluiten.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord

Staf Aerts (Groen): 'Als we ze niet verkopen, dan kopen ze die wel ergens anders', dat is natuurlijk een argument dat ... als we dat argument gaan gebruiken dan kun je eender welke wapens nog gaan exporteren.

Minister-president Jan Jambon: Het ging niet over wapens, het ging over vijsjes.

Staf Aerts (Groen): Dat is waar. Maar als je die lijn doortrekt, als die onderdelen er niet zijn, dan kunnen die producten ook niet gemaakt worden, en dan kunnen er ook geen gewapende conflicten mee gevoerd worden.

Minister-president Jan Jambon: Met vijsjes.

Staf Aerts (Groen): Goed. Ik blijf van mening dat we toch moeten proberen om ervoor te zorgen dat er zo weinig mogelijk productie vanuit Vlaanderen bijdraagt aan een conflict, al is het onrechtstreeks. Ik denk ook niet dat we alles economisch moeten opgeven, mijnheer Nachtergaele, ik denk niet dat ik dat gezegd heb. Maar we moeten er toch over waken dat er zo weinig mogelijk Vlaamse onderdelen ergens in wapens, in conflicten, terechtkomen. Dat was de insteek van de vraag. Ik vind het jammer dat dat helemaal verkleind wordt tot een vijsje. Ik denk nochtans

dat het wél belangrijk is voor een vliegtuig dat de vleugels en de motor goed werken – zoals u zelf aanhaalde –, dus om dat helemaal weg te relativëren, dat is niet nodig, denk ik.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de intra-Belgische verdeling van het Just Transition Fund – 3856 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Jambon.

De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Op 18 mei 2021 gaf het Europees Parlement zijn fiat voor het Just Transition Fund (JTF) dat regio's binnen de Europese Unie (EU) die nog sterk afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen en koolstofintensieve industrieën moet helpen bij de transitie naar een zogenaamd 'klimaatneutrale economie'. België zou ongeveer 182 miljoen euro krijgen. In januari drong de Europese Commissie nog aan een beslissing te nemen over de geografische dekking binnen België van dit territoriale plan. De Commissie wilde echter dat de Belgische middelen naar de provincie Henegouwen zouden gaan.

Onlangs verklaarde federaal minister van Klimaat Zakia Khattabi echter dat de discussie over de geografische dekking van het Just Transition Fund reeds gevoerd werd tussen de federale eerste minister en de ministers-presidenten van de Gewesten, onder wie u, minister-president Jambon. Er werd blijkbaar overeengekomen dat enkel het Waalse Gewest territoria zou aanduiden voor de subsidies van het Just Transition Fund. De voorbereiding van het Belgische territoriale plan werd volledig in handen van de Waalse Regering gelegd. Vlaanderen krijgt dus geen eurocent uit het Just Transition Fund, zoals eerder gevreesd. Nochtans verkondigde uw lieftallige collega, minister Demir, vorig jaar nog dat de Vlaamse Regering zou hameren op een consequente toepassing van het principe van subsidiariteit bij de verdeling van de middelen uit het Just Transition Fund binnen elke lidstaat. Met andere woorden: België moest binnen zijn territoriale transitieplan zelf de gebieden kunnen aanduiden die in aanmerking komen voor ondersteuning, zonder hierbij gebonden te zijn aan de aanbevelingen van de Europese Commissie. Minister Demir eiste een bijsturing van het voorstel van de Commissie, aangezien Vlaanderen blijkbaar geen eurocent zal krijgen.

Hoe verklaart u het, dat er uiteindelijk werd overeengekomen dat enkel het Waalse Gewest territoria zou aanduiden voor de subsidies van het Just Transition Fund?

Op welke manier, minister-president, hebt u zich in 2021 nog verzet tegen de verdeling van het Just Transition Fund zoals oorspronkelijk was voorgesteld door de Commissie?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Goeiemorgen, mijnheer Van Rooy. U begint in juni over een kwestie die in januari al uitgebreid is toegelicht. Bon, het is niet in het kader van een actualiteitsdebat dat u die vraag stelt neem ik aan. Het is nazorg die na vijf, zes maanden op uw radar komt. Dat vind ik knap.

Begin dit jaar heb ik inderdaad samen met de premier en de andere ministers-presidenten een algemeen akkoord gesloten over de verdeling van de verschillende Europese financieringsinstrumenten. Het ging hierbij in de eerste plaats om de faciliteit voor Herstel en Veerkracht, het zogenaamde Europese relancefonds. Binnen België is Vlaanderen veruit de grootste begunstigde met een enveloppe van 2,25 miljard euro op een totaal van ongeveer 5,9 miljard euro. Tegelijkertijd werd er ook een compromis gevonden over het Brexit-aanpassingsfonds, waar Vlaanderen met ongeveer 200 miljoen euro opnieuw de grootste begunstigde is. Hetzelfde geldt voor de crisisenveloppe van de Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe (REACT-EU) waarvan 115 miljoen euro naar Vlaanderen stroomt. In het kader van dit globale compromis werd tot slot ook beslist om de middelen uit het zogenaamde Just Transition Fund uitsluitend in te zetten op Waals grondgebied, dat conform het voorstel dat de Europese Commissie zelf eerder had gedaan. Door die logica toe te passen, konden we die ook voor de andere fondsen gebruiken om daaruit het grootste deel naar Vlaanderen te halen.

Tijdens de onderhandelingen heb ik in de eerste plaats ingezet op die Europese fondsen die Vlaanderen ook flexibel en doeltreffend kan gebruiken voor de financiering van het eigen relancebeleid in het plan Vlaamse Veerkracht. Als ik het globale compromis bekijk, denk ik dat we daar ook in geslaagd zijn.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Goedenavond, minister-president.

Ik heb hierover al wel degelijk mijn bezorgdheden bij uw liefvallige collega, minister Demir, geuit. Uw korte antwoord moet natuurlijk verhullen dat u zich hebt laten rollen door de Europese Unie. De Europese Unie – waar u zich hebt ingeschreven als minister-president van ons Vlaanderen – die doet wat ze al decennia doet, ze neemt namelijk zeer veel geld van ons, van Vlaanderen, van België, en dan moet u vervolgens gaan smeken om daar zoveel mogelijk van terug te krijgen. Dan wordt dat in dat geval het een of andere... Is er iets, minister-president? Ik hoor u zuchten en kreunen.

Minister-president Jan Jambon: Ik denk dat u uw oren eens moet laten uitspuiten.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ja, het doet pijn, ik beseft dat, minister-president, dat u uw naam van Slappe Jan weer alle eer aandoet, want van die 182 miljoen euro krijgen wij dus 0 euro. U hebt dat dan zonet in de een of andere onderhandeling over een ander fonds proberen te verpakken, waarbij we hebben moeten smeken om daar geld uit te krijgen. Ik zal u eens een misschien in uw oren bizar klinkend voorstel doen: wat als we nu eens ons eigen geld in onze eigen zakken zouden houden? Wat als we het Vlaams belastinggeld nu eens gewoon bij ons zouden houden om onze eigen noden mee te dekken zonder dat er allerhande verdelingsmechanismen aan te pas hoeven te komen van de steeds dictatorialere Europese Unie? Zou dat ons niet wat meer geld opleveren dan nu en ook veel minder ergernis, want, minister-president, u moet steeds opnieuw gaan smeken om toch maar zoveel mogelijk geld van de Europese Unie te krijgen. In dit geval is het nog potsierlijker, want hoe slechter een regio of een land het doet, hoe meer geld het dus krijgt uit dit zogenaamde Just Transition Fund.

Ik vind het dus te gek voor woorden. Nogmaals mijn pleidooi: hou uw rug nu eens een keer recht en hou het Vlaams geld in Vlaamse handen. Dat zal ons veel meer opleveren, dat leren ook berekeningen, dan telkens dat herverdelingsmechanisme, of dat nu gaat over corona of het klimaat of wat dan ook binnen die Europese Unie.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Daarstraks kwam u zes maanden te laat, mijnheer Van Rooy, en nu bent u een sciencefictionverhaal aan het schrijven waar ik totaal geen deel van wil uitmaken. Als Vlaanderen het fictieve geld dat naar Europa of weet ik wat gaat zou inhouden, dan zouden we natuurlijk onmiddellijk uit die Europese Unie vliegen en dan denk ik dat ik absoluut niet verantwoordelijk wil zijn voor de miljarden schade die dat aan onze economie in het kader van de vrije-markteconomie zou teweegbrengen.

Maar bon, men weet nu waar men zich aan te verwachten heeft als de heer Van Rooy ooit een verantwoordelijke functie heeft.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Tot slot wil ik opmerken dat de minister-president geen notie heeft van wat een vrijemarkteconomie eigenlijk is, want momenteel, minister-president, zitten wij opgesloten in de Europese Unie en dat is geen vrijemarkteconomie, dat is een soort gevangenis, een gevangenis waaruit de Britten eindelijk zijn ontsnapt waardoor zij met hun economie de wijde wereld zijn ingetrokken en onmiddellijk handelsverdragen zijn beginnen te sluiten met allerhande opkomende economieën buiten Europa. Minister-president, dát is de vrije-markteconomie en daarvan is de Europese Unie de negatie. De toekomst zal dat nog wel uitwijzen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.